

tegenstanders het wederwoord niet zouden schuldig blijven.

Nu, dat bleven zij dan ook niet: spoedig verschenen twee vlugschriften, een van Philalethes ¹⁾ en een onder den wel-sprekenden „schuil” naam: Fulgentius Schuylenburgh ²⁾, de laatste met de woonplaats van den uitgever: Brussel. Hierna kwam weer I. B. P. met zijn Tweede Beright en dit werd weer gevolgd als laatste in de reeks door een pamflet van Philalethes ³⁾.

De toon van deze geschriften ⁴⁾ is allesbehalve zachtzinnig: scheldpartijen doen vaak dienst als argumenten en omstandigheden, die buiten de quaestie omgaan, worden, zoo zij de tegenpartij maar kunnen compromitteeren, gretig gememoreerd. Zoo zegt I. B. P., die zijn beide opposanten kortheidshalve als Mr. Schuyl en Mr. Phil aanduidt, in zijn Tweede Beright: „Ik antwoorde aen U, gij onbeschaemde lasteraer, dat alle menschen uit uwe voorseide reden sullen besluiten, dat gij eer de naem van Mr. Fielts als Mr. Phil verdient hebt”; zoo komt Fulgentius Schuylenburgh aandragen met het verhaal, dat de pastoor van Eemnes, Gerardus Scheerder, aan zijn collega te Oud-Zevenaar, Hieronimus Killer, geschreven had, dat de Hilversumsche pastoor Adrianus Smit 14 gruwelijke stellingen had verkondigd, en dat de Vicaris Apostoliek, toen hem dit ter oore was gekomen, den Eerwaarden Heer Scheerder, op straffe van ontzetting uit zijn bediening voor ten minste een jaar, bevolen had, die bewering in een tweeden brief aan pastoor Killer te herroepen, zulks tegen zijn overtuiging in en alleen omdat Zijn Hoogwaarde schreef te weten, dat het een valsche beschuldiging was ⁵⁾, en zoo vertelt I. B. P., dat er te Rotterdam een troepje fanatieke „iveraers” voor het Roomsche geloof is, – men noemt ze Disputanten –, die niet kunnen nalaten „tusschen een snuyfje, pijp en glas, kaert of dobbel-

1) „Korte aenmerkingen op het Logenschrift van I. B. P., voerende dees Tytel: Eerste Beright... enz.”

2) „’t Kort en oprecht vertoogh enz. bevestigt ende bekragtigt door het Eerste Beright van dienselven Heere ende sijnen Advocaet I. B. P.”

3) „Philalethes over het Tweede Beright van d’E.W. Heer Gerardus Sluyter”.

4) Geen van alle komt voor in Knuttel’s Catalogus.

5) Vgl. Archief Aartsbisdom Utrecht I, 393.